

19. Mar. 1845

FACTS

Date:

19. Mar. 1845

Page number:

Dagbog D, side 21-22

TRANSCRIPTION

19 Martz

Vished

Igaar Morges bragte den kjære Lorenzo¹ mig den glade Tidende: at jeg har faaet Stipendiet. En eneste Dag har saaledes kjørt alle Tanker omkring i mit Hoved, at jeg neppe kjender mig selv. Jeg, der gik med suurt Ansigt omkring, vranten og gnaven – iler nu fra et Sted til et andet, bliver gratuleret og modtaget med Venlighed. Ja, da jeg igaar gik hen at gratulere den gamle |Conferentzraad| Brandis² paa hans Fødselsdag, tiltaledes jeg endog af Mennesker, der tidligere aldrig vilde seet til mig, o de løierlige Narre! er jeg da en anden nu fordi jeg skal see fremmede Lande. Den stive pedantiske Capt: Holsteen³ selv, der vist dybt har foragtet min ringe Person, var aimable; og hans Exelence Grev Moltke⁴ til Aagaard var saa naadig at underholde sig med mig en Stund; den Sjæl! han skulde vide, at jeg i Vinter har syslet med den Steensætning, han for et Par Aar siden ødelagde, for at forvandle den til et Steengjærde, en Gjærning, hvorfor han blev taget under Behandling af Prof. Peer Hjort⁵ i Sorø, der ingenlunde lagde Fingrene imellem. Bliver man saa let en interessant Person, hvad maa det da blive, naar man har reist. Det er dog besynderligt, hvor dyb den Beundring for det Fremmede er hos os. Jeg synes, jeg var mere værd, naar jeg i gamle Dage med stille Begeistring opfattede og gjengav efter Evne vor Natur, da der var Fred og Fryd i mit Indre, end nu, da jeg i Følelsen af Svaghed og Søndersplittelse søger ved en Reise at glemme og lære, fordi der er ikke Liv nok i mig til at producere. Men da ændsede Ingen mig, og uden Bitterhed •22• trak jeg mig mere og mere ind i mig selv, og har nu ogsaa lært: at Verdens Yndest er en saa ganske ligegyldig Ting, at jeg inderlig beklager hvem der i Selskabslivets Solskin og Regn seer Noget, der kan have Indflydelse paa deres Tilfredshed. Nei, i mit eget Indre er en Verden, der skal have mine bedste Kræfter, mine bedste Tanker og til Gjengæld gier den mig mine bedste Timer. Har jeg end malet Lidt i Vinter, saa har jeg dog ikke været reent aandelig død; det blev en Trang for mig at læse og hver Nat i lang Tid har jeg saaledes et Par Timer efter at jeg kom hjem, da jeg desværre har fordømmet været ude om Aftenen i lang Tid, siddet og læst, stjaalet den Tid fra Søvn og fritaget mig for det slemme Nag over at tilbringe saa mange Aftener ude, hvad ikke godt kan være anderledes om jeg blot nogenlunde skal vedligeholde de altfor talrige Bekjendtskaber jeg har. Nu rives jeg ud af det Hele, Gud ske Lov, og ønsker blot at jeg maa paa Reisen være utrættelig i at samle Kundskaber og Erfaringer, jeg fattes saa meget af begge Dele. – I Mandags Aftes da Forsamlingen var i Academiet og min Spænding paa det Høieste, var jeg hos Grundtvigs⁶ og kunde i Sandhed ikke bedre tilbragt denne Aften; den vil være uforglemmelig i min Erindring. Vi vare en Deel Unge der sammen og geraadede i høirøstet Disput, som Præsten tilsidst kunde høre i sit Værelse, og da han kom ind

deeltog han selv deri med Liv og Varme. Æmnet var: Forholdet mellem det Dunkle, Ubevidste og det videnskabeligt Klare, hvilket sidste Lieut: Blom og Johan Grundtvig⁷ vilde hæve paa det Førstes Bekostning. Det Nærmere vilde det være mig umuligt at gjengive, men Sagen var af den Natur, at den nødvendig maatte interessere den gamle, mærkelige Mand, jeg anseer det for en stor Lykke af have kjendt, og hans Yttringer vare ogsaa saaledes, at han ganske rev mig hen, og jeg tit glemte reent, at man paa samme Tid i Akademiet afgjorde min nærmeste Fremtids Skjæbne. Et Par saadanne Aftener har jeg havt hos denne Familie, men Gud! hvor bliver da anden Selskabelighed af i Sammenligning dermed. –

¹ Malerkammeraten Lorenz Frølich (1820-1908).

² Lægen Joachim Dietrich Brandis (1762-1845), far til Lundbyes ven Dietrich Brandis (1821-1849).

³ Muligvis kaptajn i Søetaten, Didrik Wilhelm Holsten (ca. 1796-1858).

⁴ Carl Emil greve Moltke (1773-1858).

⁵ Lektor ved Sorø Akademi, Peder Hjort (1793-1871).

⁶ N.F.S. Grundtvig (1783-1872) og hans hustru Elisabeth C.M. Grundtvig, f. Blicher (1787-1851).

⁷ Gustav Vilhelm Blom (1826-1850) og Johan Grundtvig (1822-1907) var begge medlemmer af Lundbyes diskussionskreds, se dagbogen 24. oktober 1843.

21.
fredags. Men det der skete det, var ingen Kigen efter at i de alder eller stils over
for Natur, den p. stadig vil bringe Andet ind i, end hvad der aabenbar sig i den
for mit Øie, naar p. end stille Tilfredshed nyder den, hvad eller i mit Tunge
indlydighed i den søges en Færd, en Klammere, p. langt snarere fandt i Tidsindes
vilde Træk end i Menneskers Færd, Træk, Deltagelse o. v. o. v. Lad den Kine
mig fra Kilem i omgænge med deres Træk p. ind. p. skat nok trøste mig selv
men vi glæde p. hvad p. vilde sagt - jo, det var, at p. langt senere ledtes fra
Tænken om dette mystiske Landskab herud, at p. faldt en dybt Trængsel til ogsaa
at give en Skjæbne til Trædet for mit elskede Fædreland. Ingenting Digteren til alle
Tider har gaaet Deltagelse i, ender og det med sit Ode opflammet de søgende
Spøkskræfter, snedtes her d. g. meere ogsaa Mellem i endstiden gik det, p. ten
ker p. p. Althet Dine 4 Evangelister. Den samme Følelse er det vist, som
føringer den høje Længsel til idet, at siges med Compositionen af en Oldids
Historie, hvor der ender har Vanskeligheder, her gaaes skulde være for
pen, om, han tog fat p. Færdighed og Længsel, hvilket han har vist sin
forhåndsende Anlæg. Vi, man siger, p. langt mere end han. Villen til det
gode herer p. her mig, men kræfter til at indføre det mangler p. -
Vi gik dog ingen Tid - hvordan ser p. ind i omgænge?
Vished.
1941. 1941.
Hver Morgen bragte sin høje Længsel mig den glade Tidende: at p. har faaet Stipendiet.
En eneste Dag har saaledes gik alle Tanker omkring i mit Hoved, at p. neppe kjender mig eller
p. der gik med sinnet Ansigt omkring, venter og gaaer - den min fra et Hvil til et andet,
bliver grænseløst og ender taget med Nærlighed. Jo, da p. gaar gikhen at grænseløst den
gamle Brendis fra hans Fædreland, tillædes p. end og Mennesker, der tidlige alder,
vilde sat til mig, o. de Længselerne. er p. da en anden min, fandt p. skulde se fremmede
Lande. Den store pedantiske Capt. Klæppen selv, der end dygt har foragtet min unge Person,
var rimelig, og hans Egenes Grev Møller til Begyndelse var saa naadig at ender det
p. sig med mig en Stund; den Spø. han skulde vide, at p. i Vinter har siget
ind den Steensøstning, han fra et Par Aar s. den adslagne, for at forvandle den til
et Høngårds, en Gjæring, hvorfor han blev taget under Behandling af Prof.
Peer Højst i Lov, der ingentunde Lages Fingrene imellene. Hvor man saa
det en interessant Person, hvad naar det da bliver, naar man har vist. Det er
p. besynderligt, hvor dygt den Besindning for det Fremmede er her. p. siger p.
var mere vidt, naar p. i gamle Dage med stillet Begjæring opfattede og gik ogsaa efter
Efter vor Natur, da der var Fred og Trøst i mit Indre, end nu, da p. i Talelære af
Længsel og Længselstillede søger ind en Færd at glemme og leve, fordi der er ikke
Liv nok i mig til at gaa videre. Men da ender den Længsel mig, og inden Bitterhed

22
trak p mig mere og mere ind: mig selv, og her om og naa laest: at Verdens
Hjert er en saa ganske ligegyldig Ting, at p indstelig beklaegt Naem den i Selskabs brets
Salsting (og en Nødt, der kan have indflydelse paa Sines Tilbedelse). Nu, i mit
egte Indre er en Nødt, der skal have mine bedste Kræfter, mine bedste Tanker og
mit Gjengjæld give den mig mine bedste Tjenester. Men p ved malet Ligt i Tænder, og
har p dig, der varet med reent aandelig Ligt, det blev en Tænk for mig at laese og
have Nødt i lang Tid har p saaledes et Par Timer efter at p kom hjem, da p den
har forstaaet, hvad vide om Aftenen i lang Tid, sidst og laest, spaalet den Tid for
Tiden og freitaget mig for det slumme Nøg, naar at tilbringe saa mange Aftener
vide, hvad det gælder kan være ansees om p, blot magteninde skal indlygheds da
altfor talrige Betjendtskaber p har. Nu vider p id af det blide, Guds skue da, og
anser blot at p, naar paa Nissen være indtrækket i et smule Kendskaber og
Erferinger, p fatter saa meget af begge Dele. — I Mandags Aften da Færdig.
Længen var i Academiets og min Indledning paa det blivende, var p hos Grundt.
lige og Kends i Landet, der blev tilbragt smule Aftener, den vil være saer glæmme.
lig i min Indledning. Vi var en Del Mænge der sammen og gæsnede i høi
stet Disput, som Præsten blivende kunde høre i sit Værelse, og da han kom ind
pættig har selv den med Lige og Vorne. Annet var: Forholdet mellem det Drukke
Kendte og et videnskabeligt Kæde, hvilket vidste Lige Blom og Jaksen Grundt.
vide har paa det Færdig Betjendning. Det Nærmere vil, at være mig i smiligt
at gjengive, men Lægen var af den Natur, at den indledning maatte interessere
den gamle, indvæltige Mand, p anser det for en stor Lykke at have kjendt, og
denes Offener var ogsaa saaledes, at han ganske selv mig den, og p for det glæmte
seent, at man paa samme Tid i Academiets afjorde min nærmeste Færdig.
Spisbar. Et Par saadanne Aftener har p haat har denne Færdig, men
Guds: her bliver da anden Selskabelighed af i Sammenligning derved —
se 3 Pusker af Lægen. 1de Paaschedag 23 Marts.

Den havde givet Lægen Lov at give 3 Pusker, om han traft mig den forordnede
Tidende — han gævede det og anser: 1. at p aldrig mere maatte findes gæmme. 2.
at p aldrig mere paa en aaben Markt maatte være Plads til en Malteser,
hvilket har: Kendsgjerning til mit lille Billed med de to Kæer, og 3. at p aldrig
mere vilde gaa med Kælbånd. Men nyggenstige disse Pusker by ere, de
komme alle mig selv tilgæve, om p er istand til at opfylde dem. Ja, naar
har p ikke vist sig, og Kælbåndet som p har, vordtager et af det
Læge, som p fik her at have et Par Gang, endnu til den gamle Plad Lægen.
Malteserens her bliver mig det væske. — for p har: indvæltig ingen
Plads til hende. Men kunde p sig en heel Deel om Lægen — men p vil
gjemme det.